

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 8. Telefon száma 55-88.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferenc főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 8. Telefon száma 63-54.

Az interparlamentaris konferencia.

Az egész világ rokonszenve kíséri azt a nemes és nagyszerű mozgalmat, melynek harcosai most minden, alkotmányos törvényhozással bíró európai országból összegyűltek Budapesten, hogy immár he- tizedik tanácskozzanak fontos terev- ségek megvalósításának a módjairól.

séges nyomokat hagy az ő szellemök kis- gárgása a népek közfelfogásában. És egyre érlelődik, egyre izmosodik a gondolatoknak és érzéseknek az az ereje, mely ha általa- nosság lesz, bekövetkezhetik a világ rendjé- nek valami csodálatos újjasulése.

Az a nagy tekintély, melyet az interpar- lamentaris testületnek a benne munkálkodó férfiak nagy neve, fényes tehetsége, kipró- bált tapasztaltsága, a közélet nyilvános sorompói közt folytatott előelő szereplése biztosít, meghatározza a testület tanács- kozásainak a népek felfogására való hatá- sáit.

Különösen, ha az interparlamentaris kon- ferenciák tagjai teljes odaadással és állam- férfiúi energiával törekednek eszméik meg- valósítására akkor is, ha képességek és hi- vatásuk révén az államhatalom kezelésé- nek a birtokosává lesznek.

Ezért nehéz az interparlamentaris konferen- ciák dolga. Könnyen megegyezésre jutnak ugyan, mert hiszen törekvések egy célra irányozó- dik, de bármily ékesen beszélnek és bár- milyen lelkesedéssel hozzák is meg határozataikat: nem rajtuk áll a határozatok végrehaj- tása, hanem olyan tényezőkön, a melyek a hatalmi erőkkel hol szükséges, hol haszon- talan, hol könnyelmű és bünső, hol meg- épenséggel az egyéni szeszély zavarából fakadó parancsára hallgatnak.

E mellett azonban a magyar nemzet még büszke önértéssel is megteheti, látván az elismerésnek és megbecsülésnek ama nagyszerű nyilvánulását, melyekkel az összes európai nemzetek képviselői egy- szőlővén tömjeneznek nekünk. A kon- ferencia mai ünnepei megnyitó ülésén sorban állottak föl nagynevű államférfiak és egyformán elragadtatással, lelkes hevülettel magasztalták nemzeti tulajdonságaikat, kul- turális fejlettségüket, hangoztatva jövődö- beli hivatottságukat s ezredéves múltunk

hanem elintézi az ügyet a két parlamenttel a két kormány felelősségére.

A függetlenségi és 48-as párt intéző bi- zottsága ma este Kossuth Ferenc elnöke alatt hosszas zárt értekezletet tartott, melyen jelen voltak Eötvös Károly, Kiss Albert, Hentaller Lajos, Pogrányi József, Justh Gyula, Thaly Kálmán és Lakatos Miklós.

Alig tudják azt, hogy az erőt, melyet magasztalnak, az életképességet, mely előtt meghajolnak, az európai kultúrára való tö- rekvést, melyet annyira méltányolnak, mi nem érvényesíthetjük egy független nemzet hamisítatlan szabadságával a saját javunkra.

Ez az a sötét folt, mely árnyékot ejt mindarra a fényességre, mely előttünk itt fel- tűnhetik, és az e miatt való szomorúságot és szégyenkezéstünk rongja meg a mi örö- münket, a mit érezünk jeles külföldi ven- dégeink rólunk való magasztaló nyilatkozat- aira. Hanem azért mégis jó, hogy itt van- nak. Látván bennünket színről-színre, meg- ismervén legalább nagyjából hazánkat és alkotmányos intézményeinket, tudomást vesznek rólunk, s visszatérvén hazájokba, hol jelentős szereplések van a közélet ter- én, nem csekély erkölcsi hasznunkra les- zen, ha a nemzetünk iránt való elismeré- st Európa szerte hirdetni fogják. A heti- dik interparlamentaris konferenciának így magyar nemzeti szempontból csak üdvös eredménye lehet.

Budapest, szeptember 23.

A képviselőház ülése. A képviselőház ma déli 12 órakor Teleszky István elnöke alatt rövid ülést tartott. Molnár Béla bemutatta a kérve- nyű legújabb sorjegyét, a melyre vonatkozó- lag a ház ügy határozott, hogy legközelebb nap- rendbe tűzi. Azután Neményi Ambrus előadó szép beszédben elfogadásra ajánlotta az interparla- mentaris konferencia költségére vonatkozó javaslatot, a mit a t. ház egyhangy helyesléssel magávé- ra vett.

Az ülés végén gr. Zselénzky Róbert interpellált a miatt, hogy a magyarországi gyártmányokat Angliában úgy jelzik, mint Ausztriában készü- ltek. E sérelem orvoslását sürgeti.

A ház végül elhatározta, hogy október 1-ig nem tart ülést. Akkor az irományok előterjesztésén ki- vül, még a napirendet állapítják meg. A kormányt báró Bánffy Dezső miniszterelnök képviselte.

és nem elintézi az ügyet a két parlamenttel a két kormány felelősségére.

Közéletünk.

Egy eszmémet, telve kölcséddel a jó ügy iránt, üléseket tart Budapesten az örök béke érdekében. Bár volna igyekvésünk fogantatja! Nemesebb, ideál- sabb célért még nem igen küzdött az ember, mint a minő a háborúnak lehetetlené tétele. Csak hogy felek tölje, kevéssé ismeri az ember természetét, a ki hiszi, hogy ez a cél valaha elérhető. Talán közeledhetünk felé, Talán elérhetünk annyit, hogy bővebbé mind ritkább lesz a háború. De úgy leszünk alkalmassat ez- zel is, mint az emberi törekvések legtöbbjével: a cél ki van tűzve, elérhetetlen messzeségben lebeg, folytono- san két törekedésnek felé, mind közelebb jutunk hozzá, de utjainkkal nem fogjuk azt elérhetni soha.

Mióta a történetírás, folytonos háborúkból áll az emberiség története. Sok népről és sok fejedelméről nem tudunk egyebet, mint annyit, hogy mikor kivel háborúskodtak. Ha a háborúk történetét kitérjük a történeti lapjairól, akkor vajmi soványra lesz a múltrol való egész ismeretünk. Sok napunk úgy gondol- kodunk, hogy az ember minden dolgait között legde- rekab a háború, ennek emelkedését reánk hagyták, az ember egyéb dolgai nem törődtek. Tudjuk, melyik harcmezőn ki volt vezér, de hogy ki hozta be Európába a buzaermelet: nem tudja senki.

Ma már kezdjük megismerni a történelem előtti kor- szakot is. Megismerték azt velünk a kő- és bronzkor- szakból való leletek. De nagyon sajnálatos dolgokról be- szélnek ezek a leletek. A fejse, a balta és a nyíl a legelső szerszám, melyet az ősvilági ember maga után hátrahagyott. Tenézt fegyver. A harc eszköze. A kapa csak sokkal később jelentkezik, még később a mes- terségeknek eszköze. Az ember tehát, mielőtt el- jent meg ezen a szép földeteken, azzal kezdte meg hiva- talos munkáját, hogy öl!

És ne higgye a jámbor olvasó, hogy ósapánk a med- vétől ölte meg, a ki őt megtámadta, vagy a vadutakat, a melynek húsát elfogyasztotta. Nem! Megölte a szom- szédját, a lelebarátját, a testvérét. Egy olyan ügyes fiú, a ki a kőből az első fejszét megalkotta, réme és szarnoka lehetett egész vidéknek. Megölte a gyengé- beket, a kik a pusztá ökleikkel akartak védekezni ellene. Megölte őket nem azért, mert elakarta venni vagyonukat, hiszen akkor senki se rendelkezett még a felett, hanem megölte azért, hogy megegye őket. Ma már kétség- telen, hogy ósapánk emberek voltak, ugyszólván kivétel nélkül. S alkalmasint ő is úgy voltak vele, mint a mi napjaink emberével, a kik a magukfajtajából eszik meg legszívesebben. Az ausztrál szigetek vad lakói ma sem eszik a fehér embert, mert annak húsa sze- rintök bűdös; de megesszik a saját fajtájukból.

Nincsen egy bestia se a földeteken, a mely háborút folytatna egymás között máskor, mint a párzás idején. Olyankor is, leveri a másikat, de nagy ritkaság, ha megöli. A him oroszlan letörpöri a másik himet, ha erősebb nála, de nem öli meg. Még a fűvön élő

szarvas is heves csatát folytat egymás között a párja birtokáért. Rendszeres öldöklést csak az ember folytat egymással. És ezt a legvéresebb vadat akarják megszüldetni. Majd minden állatszeliidőnek az a sorsa, hogy végül is össze szakalják a vadat.

Az embereszelidők mestersége a legveszedelmesebb.

Az ember nemcsak vérengző, hanem alattomos is egész az alávalóságig. Látjuk pedig a legutolsó nap- ok alatt. Mikor mindenütt teljes a béke, sehoggy sem akar meg- indulni egy kis háború, s a fejedelmek magok is félnek felélni a harc rémeit, Konstantinápolyban lecsékkelt ad- nak a csöcseléknek, a forradalom felszításának mester- ségéből. Az angolok pénzrel és fegyverrel látják el az örményeket, hogy megtámadják az ország urakat. Azok persze vadi magokat, s kegyelenséggel válaszolnak a kegyelenségre. Egyszerre tűzrel látják egész Európa, s Anglia elől. Nem lehet tünni az atrocitások! Nem sza- bad megengedni, hogy lemezárók a kereszténye- ket! Le kell tenni a szultánt, ki kell a törököt kergetni Európából!

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Ferenc József király vasárnap utazik Bu- karéstebe. Hétfőn reggel 6 óra 15 perczkor ér a verciórovi pályaudvarba, a hol a gorjei gyalog- ezred egy díszszázada zászlóval megadja a katonai tisztelgést. 6 óra 45 perczkor a vonat Tur- nuszeverinbe érkezik, a hol 3 perczig áll, miután egy tüzertréng 21 lövésrel üdvözli az uralkodót. Kinek tisztelgetése a kőtőben horgonyzó hajók lobogódíszat iltenek. Krajovába a vonat 9 óra 16 perczkor érkezik meg, a hol Károly király üdvözli ő felségét. A kisvárték kölcsönös bemu- tatás után az uralkodók külön vonatra ülnek, mely Bukaréstebe viszi őket. A két uralkodó a külön vonaton Szatinná és Pitești közt meg- reggelizik. Délután 3 óra 15 perczkor érkezik meg a vonat a bukaresti állomásra, a hol a román király, a trónörökös-pár, Agost szász- koburg-góthai herceg, a diplomáciai testület, a miniszterek, a tabornoki és tisztikar üdvözli a fejedelmi vendéget. A bukaresti polgármester C. N. J. Robesku ezüst-tálcán kenyeret és sójt nyújt neki. Azután megindul a menet. Az első kocsi- ban ő felségük: a trónörökös-pár és Agost szász- koburg herceg foglalnak helyet. Azután következ- nek a királyne főudvarmestere főúr tabornok- kal és Somogyi alezredessel; egy udvarhölgy Bolfras altábornagygyal és Pollák-Klemberg al- ezredessel, azután Goluchowski külügyminiszter Sturza miniszterelnökkel; Beck tábornagy Barocci vezérkari főnökkel stb. A menetet lovas- csendőrsapat kíséri. Midőn az uralkodók kocsija a királyi palota elé ér, a palota azon szárnyán, melyben Ferenc József fog lakni, ki fogják tűzni a császári lobogót. A délután folyamán a király az osztrák-magyar követség palotájában fogadja a magyar és osztrák kolónia tagjait. Este 7 órakor Karoly király felkötözi a vendéget, 9 órakor fátylasmenet lesz, melyen a második hadtest valamennyi zenekara részt vesz. Másnap kedden reggel 8 órakor a kotroczeni gyakorlatra indulnak a nagy katonai szemlére, a mely 9 órakor kezdő- dik. A merre a királyi kocsik elhaladnak, a boule- vardok mentén a különféle testületek és egyesle- tek sorfalat állanak. Kotroczenből délután fel 2 órakor Szinjába utaznak; utközben Chitilában kiszállnak, melynek erődében bemutatják a pá- nczellővést. Szinjába délután fel 6 órakor érke- nek ő felségük, hol fel 8 órakor nagy díszbe-

A gazdagról.

— A magyar gazdák kongresszusa alkalmából. —

Gazdag grófnak született: ez a szerencséje. Grófi gazdává gyakorlati tehetségével és kiváló szorgalmával maga képezte ki magát. Gazdagról- nak az országos közvélemény nevezte el sikeres tevékenysége és érdemei alapján.

A mily csapodárnak és változékonyak bizo- nyult közszereplésében Zichy Jenő az ipargróf, ki első szerelmétől, a magyar ipartól, az és magyar haza kutatásáig oly sok szép, jót és nemeset meg- próbált, Károlyi Sándor a gazdagról ép oly szívó- san és híven kitar az első és felbonthatatlannak bizonyult viszonya mellett, melyet a magyar földdel zsenge ifjúságában kötött.

Képevel alszik el és képevel ébred az egy emberöltő óta. S alig tévedek, hogy álmaiban is az általa keresztül-kasul csatornázott rizikó vízében gázol, szénaboglyák és trágyadombok illatát szívja, gazdasági épületeket épített és rombol, szövetke- zetekben és bimetalizmusban utazik, gazdakon- gresszusokat és lapokat tervezget és a gazdákra nehezede válás lidércnyomásával küzdök.

No az egyszer alaposan meglógtuk az ál- mot. On haza mehet, de előbb telonozza be hozzá a főtli ismét. Kilenczre Dózsa itt legyen. Az öreg Dessevilly Marcezl gróf az „örök béke” fenkölt lelkü bölelője, szellemes szótfordítási közhönd oda is mondta. Sándor grófnak és ő hasonszerű öccsének Aurelnek, a földhitelezést elnöknek: „Az hisztik, ti urak vagytok? A ki úgy él, mint ti és a gondnal, munkával agyon- zaklatja magát, az még ha oly duszdagd is, nem más, mint a maga gazdaságának a rabulójája. Uri élet-e az, annyi gondot és dolgot csinálni magatoknak, hogy nem marad tőle se éjjeleték, se nappalotok? Nincs az a bérésetek, a ki job- ban agyondolgozna magát és nincs az a gazda- tás, a ki több uri életvetet nem engedhetne meg magának, mint ti, az ő „ugyvezetők” uraik.”

De a különöz és könnyelmű gróf, eldicseked- előttem, hogy mikép odamondta ő föuri rokonal- nak, igazságos érzetében nem mulasztotta el hozzájárulni. „Azért mégis szükségem van minden családnak az ilyen speciésre. Mert bizony még a Károlyiak vagyonára nézve is sok lett volna két Stefi egymásután.”

Stefi alatt id. Károlyi István grófort értette, kit néhai Lisznyay Kálmán „a kihalt nagy urak utolsó Mohikánja” czimvel tisztelt meg. Sándor gróf édesatyja az ország legjötekönyebb és bőkezűbb ura tudott lenni nyolczvannegy évig, a nélkül, hogy valaha gazdasága gondjain törté volna a fejét és tán birtokainak is tudta volna szerit- szágot.

És fozódó ingerültséggel vette tudomásul, hogy az általa bejárt rendezet területen viruló szántóföldek, rétek, legelők és épületek kizáró- losa tulajdonosa mind csak a „méltságos ur”, már tudniillik ő.

Az evangélium azonban, a mily felülmúlhatlan erőlköztannak, ép oly hiányos okmányoknak. A szertelen bőkezűség pedig a tulvílagon szerez a mily által meg nem emésztendő, a rozsdá által meg nem marháto kincsek, de a földieket ép oly mérven megapasztja.

Ezért ajándékozta meg a gondviselő István grófort Sándor fiával, a „jókendő adakozót” a gazdagról. Az atyának és fiának ez ellentéte a legsebb őszhangba olvadt és a gyöngéd szeretet megható vonásaival eszményítette meg a fő- rang család életét.

„Alexandre il est la providence de la fa- mille”. Sándor a család gondviselője szokta volt az öreg gróf hálaosan mondani, miután kedvenc fia öszkeszült anyagi viszonyait, atyja iránt ép oly gyöngéd, mint tisztjei iránt érlyes módon rendbe hozta. Az ily gyökeres, de szükséges müt- változatlanul fájdalommal jár. És azok, kiknek nem épen tiszta cizkulusait az energikus és fényes sikerrel keresztültölt reform érzékenyen megzavarta és a dolgok új rendje alatt reménytel- lenül áhították vissza a régi idők husos fazekait, a takarékos gazdát a nagy közönség előtt tulzó módon befektették.

Való volta mellett igazán jellemző a következő adoma. Néhai Károlyi Ede gróf, az a magyar Alkibadesz, egy ízben Sándor öccse előtt amugy huszárosan elkaromkodta magát. — Fogd be a szadát, — kiáltott föl Sándor a fiatalabb és eszélyesebb testvér, — a papa meg- találja hallani és még egy főtli templomot épít istentelenség kiengetésére. Sándor gróf atyja életében átévén jóságai kormányozta, mint takarékos gazda lépett fel a régi határtalan bőkezűség és szabadosság ellen. — És ez a kukoricza? — És az is méltóságod. — Az is méltóságod. — És fozódó ingerültséggel vette tudomásul, hogy az általa bejárt rendezet területen viruló szántóföldek, rétek, legelők és épületek kizáró- losa tulajdonosa mind csak a „méltságos ur”, már tudniillik ő.

Az evangélium azonban, a mily felülmúlhatlan erőlköztannak, ép oly hiányos okmányoknak. A szertelen bőkezűség pedig a tulvílagon szerez a mily által meg nem emésztendő, a rozsdá által meg nem marháto kincsek, de a földieket ép oly mérven megapasztja.

Ezért ajándékozta meg a gondviselő István grófort Sándor fiával, a „jókendő adakozót” a gazdagról. Az atyának és fiának ez ellentéte a legsebb őszhangba olvadt és a gyöngéd szeretet megható vonásaival eszményítette meg a fő- rang család életét.

„Alexandre il est la providence de la fa- mille”. Sándor a család gondviselője szokta volt az öreg gróf hálaosan mondani, miután kedvenc fia öszkeszült anyagi viszonyait, atyja iránt ép oly gyöngéd, mint tisztjei iránt érlyes módon rendbe hozta. Az ily gyökeres, de szükséges müt- változatlanul fájdalommal jár. És azok, kiknek nem épen tiszta cizkulusait az energikus és fényes sikerrel keresztültölt reform érzékenyen megzavarta és a dolgok új rendje alatt reménytel- lenül áhították vissza a régi idők husos fazekait, a takarékos gazdát a nagy közönség előtt tulzó módon befektették.

Való volta mellett igazán jellemző a következő adoma. Néhai Károlyi Ede gróf, az a magyar Alkibadesz, egy ízben Sándor öccse előtt amugy huszárosan elkaromkodta magát. — Fogd be a szadát, — kiáltott föl Sándor a fiatalabb és eszélyesebb testvér, — a papa meg- találja hallani és még egy főtli templomot épít istentelenség kiengetésére. Sándor gróf atyja életében átévén jóságai kormányozta, mint takarékos gazda lépett fel a régi határtalan bőkezűség és szabadosság ellen. — És ez a kukoricza? — És az is méltóságod. — Az is méltóságod. — És fozódó ingerültséggel vette tudomásul, hogy az általa bejárt rendezet területen viruló szántóföldek, rétek, legelők és épületek kizáró- losa tulajdonosa mind csak a „méltságos ur”, már tudniillik ő.

lőta a közzgazdák hitelszövetkezeteivel. A magyar gazdák kongresszusának, az agráriusok összes moz- galmainak mozgó levélké lőn, a ki gróf Peteties és Miklós Odón idején diadalmasan verte vissza a kormány tulbuzgó hűveinek nagy riadalmat keltett támadását az Országos Magyar Gazdasági Egyesület függetlensége ellen.

MARJAY GRÓF.

— FRANCZKA REGÉNY. — 17

Megszermem önnök mindezt egy csapásra, egyetlen percz alatt, egy házasság után, a melyre ön gondolni sem mer; folytatva tovább; megszer- zem, bevezetve önt egy olyan nagynevű, annyira tekintélyes családba, hogy annak sugárzása örne is ki fog terjedni, és hogy arajának a menyasz- szonyi fátyla lesz az a hatalmas lobogó, melyről az imént szóltam; a melynek védelme alatt el fogják felejtlen önnök mindenféle származását. — On becsavágyó, tudom; van vagyon, szeretné a méltóságokat. Hala nekem, minden lehetséges- ség válik. Hat hónap mulva, képviselő lesz; esztendő múltán, miniszter lehet. Ön gyorsan fog haladni a tisztességek után, mert ismerem önt. Tudom, hogy ön azon szabad és észlelten gondolkozá- sű emberek közé tartozik, a kiket a pályájukon való haladásban, nem tartóztatnak föl a felesleges és szükségtelen aggodalmak. „Egyenesen a cél felé!” Ez az ön jelmondata: „All right!” Mint a hogy a yankek mondják, a kik gyakorlati em- berek és ismerik a percek becét. . . . Feleljen tehát Girmont Richard báró ur, mit szólna ön, ha nőtletnémet önnel Kervadae Gilberte kis- asszonyt? — Mi? . . . Micsoda? . . . Mit szólna ön, ha nőtletnémet önnel Kervadae Gilberte kis- asszonyt? — Hogy mit szólnék? Azt mondanám, hogy ez egy ábránd, hogy ez lehetetlen, hogy . . . — De megis, ha úgy volna, ide adná a két- százezer frankot, melyre szükségem van. — Mindenesetre, háromszázat, négyzázat, de még hatszázat . . .

